

Ceturtdiena, 2014. gada 6. februāra

P7_TA(2014)0098

Stāvoklis Ukrainā**Eiropas Parlamenta 2014. gada 6. februāra rezolūcija par stāvokli Ukrainā (2014/2547(RSP))**

(2017/C 093/17)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2013. gada 12. decembra rezolūciju par Viļņas augstākā līmeņa sanāksmes rezultātiem un Austrumu partnerības nākotni, jo īpaši attiecībā uz Ukrainu ⁽¹⁾,
 - ņemot vērā 2013. gada 23. oktobra rezolūciju par Eiropas kaimiņattiecību politiku, virzību uz spēcīgāku partnerību — Eiropas Parlamenta nostāja attiecībā uz 2012. gada progresa ziņojumiem ⁽²⁾,
 - ņemot vērā 2013. gada 12. septembra rezolūciju par Krievijas izdarīto spiedienu uz Austrumu partnerības valstīm (saistībā ar gaidāmo Austrumu partnerības augstākā līmeņa sanākumi Viļņā) ⁽³⁾,
 - ņemot vērā Austrumu partnerības Viļņas augstākā līmeņa sanāksmes 2013. gada 29. novembra kopīgo deklarāciju,
 - ņemot vērā Padomes 2014. gada 20. janvāra secinājumus par Ukrainu,
 - ņemot vērā premjerministra M. Azarova un viņa valdības atkāpšanos 2014. gada 28. janvārī,
 - ņemot vērā Višegradas grupas valstu premjerministru 2014. gada 29. janvāra kopīgo paziņojumu par Ukrainu,
 - ņemot vērā Eiropas Savienības un Ukrainas partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN), kas stājās spēkā 1998. gada 1. martā, un 2012. gada 30. martā parafēto jauno asociācijas nolīgumu,
 - ņemot vērā ES un Krievijas 2014. gada 28. janvāra augstākā līmeņa sanākumi,
 - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. un 4. punktu,
- A. tā kā demonstrācijas, kas sākās pirms vairāk nekā diviem mēnešiem kā sekas prezidenta V. Janukoviča lēmumam neparakstīt asociācijas nolīgumu ar ES, joprojām turpinās galvaspilsētā un neapmierinātība izplatās arī citās pilsētās, tostarp Ukrainas austrumu reģionos; tā kā tautas sacelšanās Ukrainā ir izvērsusies lielākajā daļā reģionu un šajos reģionos varu ir pārņēmuši iedzīvotāji;
- B. tā kā pēdējo nedēļu laikā stāvoklis ir vēl vairāk pasliktinājies, tam notiekot strauji, un aizvien vairāk cilvēku iziet ielās, lai aizstāvētu demokrātiju un pilsoniskās brīvības pēc tam, kad ātrās reaģēšanas policijas vienība "Berkut" ar brutālu spēku vērsās pret demonstrantiem, cilvēktiesību aktīvistiem un žurnālistiem;
- C. tā kā, neraugoties uz starptautisko spiedienu, Ukrainas varas iestādes turpina īstenot iebiedēšanas, represiju, spīdzināšanas un vardarbības politiku pret protestētājiem, kā rezultātā vairāk nekā 2 000 cilvēku ir ievainoti, daudzi nelikumīgi aizturēti un vismaz seši cilvēki ir nogalināti;
- D. tā kā fakts, ka valdība 2014. gada 16. janvārī pieņēma virkni pret protestiem vērstu likumu, kuru lielākā daļa būtiski ierobežo vārda un pulcēšanās brīvību, izraisīja starptautisku sašutumu un provocēja vardarbīgas sadursmes Kijevā, kuru rezultātā gāja bojā cilvēki;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0595.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0446.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0383.

Ceturtdiena, 2014. gada 6. februāra

- E. tā kā ikviens spēka pielietojums vai ārkārtas stāvokļa izsludināšana tiks uzskatīti par kriminālnozieģumu un pamattiesību pārkāpumu, kam būs tālejošas starptautiskas sekas;
- F. tā kā Eiropas Parlamenta delegācija *ad hoc* vizītē Kijevā 2014. gada 28.–30. janvārī tikās ar varas iestādēm un Eiromaidanu, politisko opozīciju un baznīcas līderiem un ieguva vispusīgu un padziļinātu analīzi par stāvokli Ukrainā,
1. atzinīgi vērtē Ukrainas tautas demokrātisko garu un izturību pēc divu mēnešu ilgiem drosmīgiem protestiem, ko varas iestādes centās brutāli apkarot, un pauž dziļu solidaritāti un atbalstu tautas centieniem par brīvu, demokrātisku, neatkarīgu Ukrainu un virzību uz Eiropu;
 2. pauž dziļas bažas par nopietno politisko krīzi Ukrainā un vardarbīgajām sadursmēm Kijevā un citās Ukrainas pilsētās; stingri aicina rast krīzei politisku risinājumu un iestājas par patiesi demokrātiskām diskusijām par to, kādā veidā un kādiem līdzekļiem pārvarēt valstī konfrontāciju un šķelšanās;
 3. stingri nosoda vardarbības pieaugumu pret miermīlīgiem iedzīvotājiem, žurnālistiem, studentiem, pilsoniskās sabiedrības aktīvistiem, opozīcijas politiķiem un garīdzniekiem un izsaka dziļu līdzjūtību no vardarbības Ukrainā cietušo ģimenēm; aicina Ukrainas varas iestādes pilnībā ievērot cilvēku pilsoniskās tiesības un pamatbrīvības un nekavējoties veikt pasākumus, lai izbeigtu nesodāmības situāciju, veicot izmeklēšanu un piespriežot sodu vardarbības pret miermīlīgiem demonstrantiem izdarītājiem;
 4. aicina arī “Maidana” protestētājus atturēties no spēka pielietošanas un saglabāt savas nostājas leģitimitāti mierīgā ceļā, un aicina visus opozīcijas līderus turpināt atturēties no neprovocētas vardarbības un panākt, lai protestētāji nepārkāpj miermīlīgu protestu robežas;
 5. pauž bažas par pārmērīgu vardarbības pielietošanu, ko veic drošības spēki un grupas “tituški”, un par ultranacionālistu vardarbības aktiem;
 6. jo īpaši prasa, lai prezidents V. Janukovičs pārtrauc ātrās reaģēšanas policijas vienības “Berkut” un citu drošības spēku kaunpilnās darbības, tādas kā “Eiromaidana” atbalstītāju provocēšana, nolaupīšana, vajāšana, spīdzināšana, piekaušana un pazemošana, kā arī patvaļīgus arestus un nepamatoti ilgu pirmstiesas ieslodzījuma piemērošanu; jo īpaši pauž bažas par to, ka tiek saņemtas ziņas par spīdzināšanām, un uzsver Ukrainas starptautiskās saistības šajā sakarībā; norāda uz neseno gadījumu ar “Automaidana” līderi Dmitriju Bulatovu, kurš tika nolaupīts un spīdzināts;
 7. aicina Ukrainas prezidentu Viktoru Janukoviču īstenot savas pilnvaras, lai šo praksi izbeigtu, un pieprasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot un politiski rehabilitēt visus demonstrantus un politieslodzītus, kas tiek nelikumīgi turēti apcietinājumā, tostarp arī Jūliju Timošenko; prasa atzītas starptautiskas struktūras, piemēram, Eiropas Padomes aizgādībā izveidot neatkarīgu izmeklēšanas komiteju, kas izmeklētu visus kopš demonstrāciju sākuma notikušos cilvēktiesību pārkāpumus;
 8. atgādina, ka ES ir gatava parakstīt asociācijas nolīgumu par padziļinātas un vispusīgas brīvās tirdzniecības zonas izveidi ar Ukrainu, tiklīdz būs pārvarēta politiskā krīze un izpildītas attiecīgās prasības, kā to 2012. gada 10. decembrī noteikusi Ārlietu padome un ko atbalsta Parlamenta 2012. gada 13. decembra rezolūcija;
 9. atzinīgi vērtē Ukrainas parlamenta (*Verhovna Rada*) lēmumu atcelt pret protestiem vērstos likumus un tā parakstīšanu no prezidenta V. Janukoviča puses kā pozitīvu soli ceļā uz krīzes politisku atrisināšanu; tomēr pauž nožēlu, ka 2014. gada 29. janvārī bez opozīcijas piekrišanas tika parakstīts amnestijas likums, kas pārvērs upurus par ķīlniekiem; uzskata, ka protestētāju atbrīvošana bez nosacījumiem ļoti veicinātu sarunas un nomierinātu sabiedrību;
 10. mudina prezidentu un valdību nopietni iesaistīties iekļaujošā dialogā ar opozīciju, pilsonisko sabiedrību un “Maidana” protestētājiem, lai mazinātu spriedzi un situācijas polarizēšanos, kā arī rastu veidus, kā pašreizējo politisko un sociālo krīzi Ukrainā pārvarēt miermīlīgā veidā;
 11. atgādina prezidentam V. Janukovičam, ka viņš ir atbildīgs Ukrainas tautas un starptautiskās sabiedrības priekšā atturēties no vardarbīgām metodēm, neregulēt pašreizējo politisko krīzi un ievērot tiesības rīkot miermīlīgus protestus;
 12. prasa ES arī turpmāk būt par starpnieku un sekmēt spriedzes mazināšanos, konstruktīvāka politiskā dialoga panākšanu valstī un krīzes noregulēšanu, kā arī kļiedēt totālo uzticības trūkumu; uzsver, ka šādam dialogam ir jābūt pārredzamam un tajā pilnībā jāiesaista “Eiromaidans” un pilsoniskā sabiedrība;

Ceturtdiena, 2014. gada 6. februāra

13. uzskata — pēc daudzajiem Ukrainas ierindas pilsoņu, aktīvistu un politiķu lūgumiem —, ka Eiropas Parlamenta deputātu aktīva klātbūtne Kijevā varētu novērst turpmāku krīzes saasinājumu, un šajā ziņā prasa izveidot pastāvīgu Eiropas Parlamenta misiju Ukrainā, lai kļiedētu spriedzi un sekmētu pušu dialogu; uzdod Priekšsēdētāju konferenci pēc iespējas drīz izveidot šādu misiju;
14. prasa ES iestādēm un dalībvalstīm veikt tūlītējus pasākumus, tostarp izdarīt pastiprinātu diplomātisko spiedienu un sagatavot individuālus mērķorientētus pasākumus (ceļošanas ierobežojumus un līdzekļu un īpašuma arestēšanu) pret visiem tiem Ukrainas ierēdņiem un likumdevējiem un to biznesa sponsoriem (oligarhiem), kas ir atbildīgi par uzbrukumiem protestētājiem un viņu nogalināšanu, un palielināt centienus izbeigt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ko piekopo Ukrainas uzņēmumi un uzņēmēji Eiropas bankās;
15. prasa ES, ASV, SVF, Pasaules Bankai, ERAB un EIB turpināt darbu pie konkrētu finansiālā atbalsta pasākumu ilgtermiņa kopuma izstrādes nolūkā palīdzēt Ukrainai pārvarēt smago finansiālo un sociālo stāvokli un sniegt ekonomisku atbalstu, lai valdība sāktu Ukrainas ekonomikai nepieciešamās dziļās un visaptverošās reformas;
16. atzinīgi vērtē un atbalsta pašreizējo Eiropas Savienības un ASV darbu, lai izveidotu Ukrainai paredzētu nozīmīgu atbalsta pasākumu kopumu, kas būtu jāpiedāvā stabilai pagaidu valdībai, lai atvieglinātu pašreizējo saspīlēto stāvokli attiecībā uz maksājumiem;
17. uzskata, ka viens no būtiskiem pasākumiem nolūkā atrisināt Ukrainas krīzi ir 2004. gada konstitūcijas atjaunošana, ko 2010. gadā nelikumīgi atcēla Konstitucionālā tiesa, apejot Ukrainas parlamentu, kā arī jāizveido pagaidu valdība un jāriko pirmstermiņa vēlēšanas;
18. prasa ES iestādēm un dalībvalstīm izrādīt lielu pretimnākšanu Ukrainas sabiedrībai, jo īpaši panākot strauju vienošanos par bezmaksas vīzu režīmu, kam sekotu bezvīzu režīma ieviešana; uzskata, ka vīzu nodeva ir ievērojami jāsamazina attiecībā uz Ukrainas jauniešiem, kā arī jānostiprina sadarbība pētniecības jomā, jāpaplašina jauniešu apmaiņas programmas un jāpalielina stipendiju pieejamība;
19. uzskata, ka ir vairāk jācenšas, lai ar Enerģētikas kopienas starpniecību Ukrainu iekļautu ES enerģijas tirgū; uzsver, ka bez ārvalstu iejaukšanās izlemēt to, kāda būs valsts ģeopolitiskā orientēšanās un kādiem starptautiskiem nolīgumiem un kopienām Ukraina vēlas pievienoties, ir tikai un vienīgi Ukrainas tautas ziņā;
20. aicina Krieviju ieņemt konstruktīvu nostāju un atturēties no pretpasākumiem un nepamatota spiediena, kura mērķis ir graut tās kaimiņvalstu suverēnās tiesības brīvi noteikt savu nākotni; mudina ES un dalībvalstis runāt ar Krieviju vienā balsī, atbalstot uz Eiropu vērstos centienus Austrumu partnerības valstīs, kuras ir brīvi izvēlējušās padziļināt savas attiecības ar ES; uzsver, ka, izdarot politisku, ekonomisku un citādu spiedienu, tiek pārkāpts Helsinku nobeiguma akts un Budapeštas 1994. gada memorands attiecībā uz Ukrainas drošību; norāda, ka gan ES, gan Krievija ir atbildīgas par aktīvu rīcību miera un labklājības panākšanā kopīgajās kaimiņvalstīs, no kā iegūtu gan ES, gan Krievija; atkārtoti pauž pārliecību, ka vienīgais veids, kā šo mērķi sasniegt, ir sadarbība;
21. atbalsta pilsoniskās sabiedrības plašāku iesaistīšanos valstu reformu procesos; aicina uz plašāku starpparlamentāru sadarbību ar *Euronest* parlamentāro asambleju; atzinīgi vērtē Austrumu partnerības valstu vietējo un reģionālo iestāžu konferences iesaistīšanos;
22. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, dalībvalstīm, Ukrainas prezidentam, Ukrainas valdībai, Ukrainas parlamentam (*Verhovna Rada*), *Euronest* parlamentārajai asamblejai un Eiropas Padomes un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas parlamentārajām asamblejām.